

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/78/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221200994
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7221200994.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Jany Dudíkovej a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletú W. W. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov: matky M. W. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v V. - U. na A. ulici č. XX a otca R. W. nar. X.X.XXXX bývajúceho vo U. F. č. XX v konaní o návrhu otca na zníženie výživného o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k .14P/8/2021-20 zo dňa 2.2.2021 takto

rozhodol:

Mení uznesenie tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej W. W. nar. XX.X.XXXX sumou 60 Eur mesačne vždy k 15-temu dňu v mesiaci vopred matke počnúc dňom 1.2.2021 až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal uloženie povinnosti platiť výživné pre maloletú W. v sume 80 Eur mesačne.

2. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa ust. § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 CSP, podľa § 360 a § 366 CMP a konštatoval, že v danom prípade na základe otcom tvrdených skutočností a predložených listinných dôkazov nemal jednoznačne preukázanú nevyhnutnosť a naliehavosť úpravy vyživovacej povinnosti zo strany otca nariadením neodkladného opatrenia. Poukázal na skutočnosť, že k otcom tvrdenému zhoršeniu zdravotného stavu došlo dňa 3.5.2020, t.j. takmer pred 9 mesiacmi, počas ktorých si otec svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej W. riadne plnil a aj napriek jeho tvrdenom nulovom príjme žiadal o určenie vyživovacej povinnosti k nej vo výške 80 Eur mesačne. Súdu prvej inštancie dostatočne nepreukázal svoje celkové majetkové ani osobné pomery a ich zmenu, aktuálne príjmy z výkonu podnikateľskej činnosti, ani podanie žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, na ktoré vo svojom návrhu poukazoval. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že v tomto prípade absentovala naliehavosť úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletej W. formou nariadenia neodkladného opatrenia v navrhovanom znení. Keďže neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, nebola preukázaná dôvodnosť a naliehavosť potreby zásahu súdu do pomerov účastníkov konania, súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

3. Proti napadnutému uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že už zo samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spojeného s návrhom na začatie konania vo veci samej, bola uvedená a odôvodnená potreba naliehavosti úpravy vyživovacej povinnosti z dôvodu jeho nulového príjmu. Preukázať svoje príjmy, ako bývalý podnikateľ nemohol, keďže doposiaľ nepodával daňové

priznanie za uplynulý rok, ako aj z dôvodu aktuálnej pandemickej situácie a jeho zdravotného stavu. Poukázal na to, že v súčasnosti prebieha konanie o vyhlásení osobného bankrotu, v rámci ktorého je do majetkovej podstaty zahrnutá aj obchodná spoločnosť Z. J.J. W., spol. s r.o., IČO: 31 694 381, v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom. Táto spoločnosť aktuálne nevykonáva žiadnu činnosť a nezamestnáva žiadneho zamestnanca. Vyživovaciú povinnosť k maloletej W. si plnil vďaka tomu, že predal auto, zlato a všetko potrebné, aby užíval domácnosť a platil výživné. Skutočnosť, že nepodal návrh na zníženie výživného už dňa 3.5.2020, kedy prekonal cievnu mozgovú príhodu, mu nemôže byť na príťaž. Dnes už nemá žiaden majetok, ktorý by mohol predať, aby sa tak postaral o rodinu, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Skutočnosť, že nie je schopný zabezpečiť si akýkoľvek príjem je možné zistiť z lekárskeho posudku, ktorý vydal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov dňa 14.12.2020. Zdôraznil, že nenariadením neodkladného opatrenia sa zhoršia jeho pomery a privedú ho do exekučného konania, keďže už v mesiacoch január a február 2021 nebol schopný zaplatiť výživné v plnej výške, uhradil ho len vo výške 30 Eur za každý mesiac, aj to z požičaných peňazí. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým mu bude uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej W. sumou 30 Eur mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred matke, a to počnúc dňom začatia konania.

4. Matka ani kolízny opatrovník sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k odvolaniu otca nevyjadrili.

5. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

13. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadal na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritórnym rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval aké dôkazy vykoná, ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom, prípadne inými účastníkmi konania. Vzhľadom na rýchlosť konania o neodkladnom opatrení vyžadovanú procesnými predpismi (CSP a CMP), nemôže byť aktivita navrhovateľa nahradzovaná ani v rámci vyšetrovacej zásady, ktorá ovláda mimosporové konanie aktivitou súdu. V tomto smere treba podotknúť, že zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, o ktorom súd má rozhodnúť v lehote 7, resp. 30 dní mal vykonávať dokazovanie, preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že súd nedostatočne zistil skutočný stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie povahu osvedčovania, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva legitimizuje vyhovujúci výrok, resp. výrok zamietavý. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

19. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP a dospel k opačnému záveru ako súd prvej inštancie, a to, že v danom prípade bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorou je naliehavosť úpravy pomerov daná aktuálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného otca. Otec dostatočným spôsobom osvedčil bezodkladnú potrebu uloženia mu povinnosti platiť výživné v zníženej, nevyhnutnej miere, a to najmä so zreteľom na skutočnosť, že dňa 3.5.2020 prekonal cievnú mozgovú príhodu v dôsledku ktorej je jeho miera funkčnej poruchy 50 % a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, čo preukázal komplexným posudkom č. TV1/OPPnKĹZPaPĹ/SOC/2020/42513 č.z. 2020/328955 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov zo dňa 14.12.2020. Z tohto komplexného posudku vyplýva, že podkladom pre jeho vydanie bol lekársky posudok zo dňa 9.11.2020, vyhotovený posudkovým lekárom oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŹZP a posudkových činností na základe predložených lekárskeho nálezov a posudkový záver sociálnej posudkovej činnosti. Z nich bolo zistené, že JI. je samostatne zárobkovo činná osoba, pracoval ako masér, toho času nepracuje z dôvodu ochorenia. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou a s deťmi v rodinnom dome. Pohybuje sa s oporou zakúpenej francúzskej barly, nemá narušenú orientačnú schopnosť. V oblasti mobility a orientácie z lekárskeho posudku posudkového lekára a z posudkového záveru vyplýva, že menovaný v dôsledku ťažkej poruchy mobility z dôvodu ľavostrannej hemiparézy po prekonaní cievnej mozgovej príhody je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Nie je schopný na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jeho prirodzenej dôstojnosti premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť. V oblasti sebaobsluhy je schopný samostatne vykonávať úkony osobnej hygieny čiastočne, konzumovať jedlo, užívať lieky, pohybovať sa po rovine na krátku vzdialenosť. Pomoc inej fyzickej osoby vyžaduje pri úkonoch: vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, vstupe a výstupe z vane, kúpanie, obliekanie a vyzliekanie, zabezpečovanie a dávkovanie liekov, príprave a servírovanie jedla a tekutín, zmena polohy, sedenie a státie, pohybe po schodoch, pohybe po rovine na dlhšiu vzdialenosť a pri vykonávaní úkonov starostlivosti o domácnosť. Z lekárskeho posudku posudkového lekára na základe doložených lekárskeho odborných nálezov k predmetnej žiadosti a z posudkového záveru vyplýva, že na základe bodového hodnotenia na účely určenia stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach dosiahol menovaný III. stupeň odkázanosti. Nie je odkázaný na opatrovanie inou fyzickou osobou a ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nie je odkázaný

na sprievodcu. V oblasti komunikácie - z ťažkého zdravotného postihnutia nevyplývajú pre otca žiadne sociálne dôsledky, rovnako ani v oblasti zvýšených výdavkov.

20. Odvolací súd poznamenáva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia maloletej W. boli rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3C/187/2011 zo dňa 30.4.2013 rozvedení, maloletá W. bola zverená do osobnej starostlivosti matke a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 150 Eur mesačne. Z lustrácie v Registri obyvateľov mal odvolací súd zistené, že otec v súčasnej dobe žije v jednej domácnosti s manželkou M. W. (r. 1991) a okrem vyživovacej povinnosti k mal. W. má ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým R. W. (nar. X.X.XXXX), E. Y. W. (nar. XX.X.XXXX) a E. W. (nar. XX.X.XXXX). Z podnikateľskej činnosti nemá žiaden príjem, nebol mu ešte priznaný ani invalidný dôchodok. Ich jediným mesačným príjmom sú rodičovský príspevok manželky a prídavky na deti v celkovej sume 350,75 Eur. Mesačne náklady otec definoval: 270,- Eur inkaso, 100,- Eur telefóny a internet, ktoré kvôli viazanosti nemôže zrušiť, 50,- Eur poplatky za školu a materskú školu, 260,- Eur lieky výlučne pre neho, 70,- Eur drogeria celkovo pre rodinu, 40,- Eur benzín na cestu k lekárom a na nákupy, na ktoré chodí sama manželka, strava, čo ostane. So stravou im aktuálne vypomáha kadekto, ale ich mesačnou potrebou je strava v sume cca 350,- Eur, čo je v prepočte 70,- Eur na osobu.

21. Odvolací súd poukazuje na to, že neodkladným opatrením v zmysle § 366 CMP súd môže nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere, čo je vždy menej, ako výživné určené podľa schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča podľa § 62 Zákona o rodine, avšak aj pri nariadení neodkladného opatrenia musí súd zvažovať kritériá pre určenie výšky výživného podľa § 75 Zákona o rodine. Jednak musí prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného, t.j. mal. dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, t.j. otca maloletej. Náklady maloletej W. odvolací súd nemal preukázať. Matka a kolízny opatrovník mali možnosť vyjadriť sa k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, túto možnosť však nevyužili. V čase poslednej úpravy mala maloletá W. 3 roky, v súčasnej dobe má 11 rokov. Jej náklady vekom nepomerne vzrástli. Zásadným spôsobom sa však zmenili pomery aj na strane otca. Oženil sa, pribudli mu ďalšie 3 vyživovacie povinnosti a v dôsledku cievnnej mozgovej príhody v súčasnej dobe nemá žiaden príjem. Či mu bude alebo nebude priznaný invalidný dôchodok, ak áno v akej výške, či v dôsledku zdravotného postihnutia bude alebo nebude schopný sa zamestnať, prípadne vykonávať podnikateľskú činnosť, teda aké budú jeho schopnosti, možnosti a taktiež, aké sú jeho majetkové pomery, bude predmetom ďalšieho dokazovania vo veci samej. Taktiež budú skúmané odôvodnené potreby maloletej W.. Do toho času však od otca nemožno spravodlivo žiadať, aby na ňu platil výživné 150 Eur mesačne, keď zo zdravotných dôvodov nemá žiaden príjem. Na druhej strane ale odvolací súd považuje zabezpečenie výživy pre maloleté deti za základný predpoklad ich zdravého vývoja. Za danej situácie považoval potrebu bezodkladnej zmeny úpravy vyživovacej povinnosti otca k mal. W. za osvedčenú. Nevyhnutnú vyživovaciu povinnosť otca k mal. W. odvolací súd určil z príjmu, ktorý dosahuje súčasná rodina otca, t.j. z rodičovského príspevku a prídavkov na deti v celkovej sume 350 Eur mesačne. Keďže s tejto sumy musí vyžiť 6 osôb, na každú osobu vychádza priemerne 58,33 Eur. W. je najstaršou dcérou zo štyroch maloletých detí otca, preto jej odvolací súd určil výživné 60 Eur mesačne.

22. Odvolací súd považoval určené výživné vo výške 60,- Eur na mal. W. za výživné v nevyhnutnej miere. Nemôže byť v záujme mal. dieťaťa, ak by hrozilo, že pre neplnenie vyživovacej povinnosti rodiča sa dostane do existenčných problémov. Nariadením neodkladného opatrenia bude mať mal. W. istotu výživného aspoň v nevyhnutnej miere, naproti tomu sa otcovi platením takto určeného výživného dočasne zníži jeho vyživovacia povinnosť, ktorej sa domáha návrhom vo veci samej.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta tretia CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).